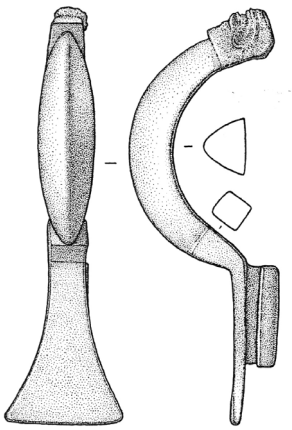
1813 m. 2 kapeikų ir viena 1899 m. 1 kapeikos nominalo monetos.

Nors 2007 m. tyrinėjimai Paprūdžiuose nebuvo gausūs archeologinių radinių, jie leido patikslinti V ir P kapinyno ribas.

Paprūdžiai cemetery

In 2007, 5 trenches (a total area of 106 m^2) were excavated at Paprūdžiai cemetery (West Lithuania, Kelmė district). No burials were found, only isolated finds: a bronze crossbow brooch with a triangular base (Fig. 1), a fragment of a bracelet with thickened terminals, an amber semi-spherical bead, etc. The artefacts date to the first half of the Middle Iron Age.

1 pav. Žalvarinė lankinė segė trikampe kojele. I. Maciukaitės pieš.

Fig. 1. Bronze crossbow brooch with a triangular base.

Audronė Šapaitė

Šiaulių kapinynas

2007 m. atlikti archeologiniai tyrinėjimai Šiaulių kapinyno (A1737) teritorijoje, rekonstruojamo Vaisių g. 16A namo aplinkoje Šiaulių mieste. Prie pastato PV sienos, kurią numatoma perkelti, iškastos dvi perkasos, ištirtas bendras 24,5 m^2 plotas.

Šiaulių kapinynas tyrinėtas 1961 ir 1998 m. (žr. *ATL 1998 ir 1999 metais,* V., 2000, p. 271–273). Jis aptiktas 1961 m. rugpjūčio 9 d., kai ŠAM pasiekė žinia, kad tiesiant vandentiekio trasą Vaisių g. 16 namo kieme atkasta žmonių kaulų ir archeologinių radinių. Tais pačiais metais ŠAM direktorius archeologas J. Naudužas atliko nedidelio masto tyrimus Vaisių gatvėje. Tyrinėjimų ataskaita nebuvo parašyta, likęs tik kasinėjimų dienoraštis su brėžiniu. Originalas saugomas ŠAM archyve, Archeologijos skyriuje, Nr. 10, kopija – LII archyve, b. 2265. Dienoraščio kopija kaip priedas pridėta ir prie 1998 m. tyrinėjimų ataskaitos (A. Šapaitė, 1998 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų Šiaulių Senajame mieste ir Šiaulių II kapinyne (Vaisių g.) ataskaita. 1999, *LIIR*, f. 1, b. 3222).

1961 m. tyrinėjimų metu rasti du kapai ir išjudintų kaulų krūvelė. Užfiksuotos įkapės: geležinis įmovinis kirvis, 2 juostinės apyrankės, 2 geležiniai smeigtukai, peilio galas. Kaip atsitiktiniai radiniai iš Vaisių gatvės saugomi profiliuotas ietigalis ir geležinė apskrita sagtis. 1998 m. tyrinėjimų metu Vaisių g. 16, 16A, 18, 18A kiemuose ištirti dar 5 pilni ir suardyti kapai, tačiau rastas tik vienas atsitiktinis radinys – gintarinis karoliukas.

Šiaulių kapinynas II Vaisių gatvėje smarkiai apardytas, jis užima nedidelę teritoriją.

Vaisių g. 16A namas neabejotinai pastatytas ant palaidojimų.

2007 m. vykdytų archeologinių tyrinėjimų Šiaulių kapinyno teritorijoje metu perkasoje 1 rastas suardytas kapas 6 (kapų numeracija tęstinė nuo 1998 m.) ir kelių asmenų išjudinti kaulai. Kapas 6, iš kurio buvo likę tik kojų kaulai, atkastas 90 cm gylyje. Virš jo matėsi didesnė nei kitur pavienių žmonių kaulų koncentracija. Kapo duobės kontūrai neryškūs. Karsto liekanų nebuvo. Mirusysis buvo orientuotas 320° kryptimi, gulėjo ant nugaros, kojos ištiestos. Antropologinio tyrimo metu nustatyta, kad tai buvo 5–10 m. amžiaus vaikas.

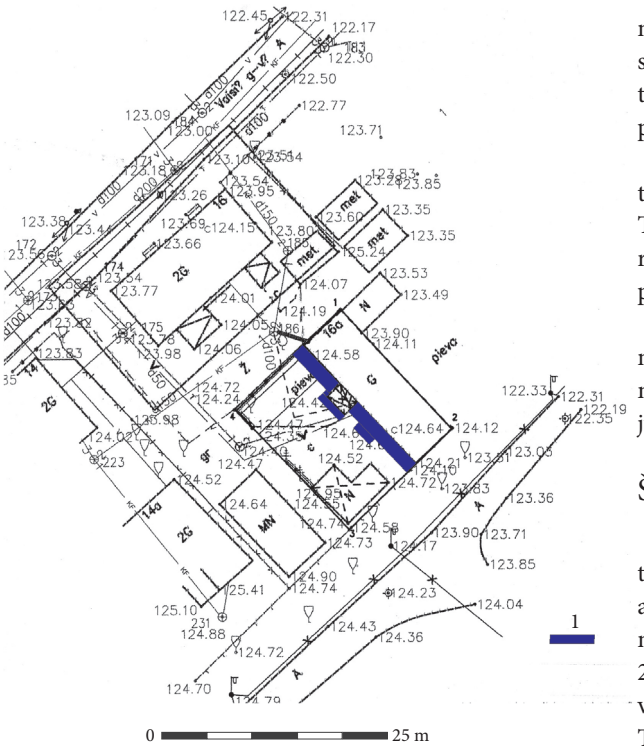
50 cm į ŠV nuo kapo rastas geležinis įmovinis ietigalis karklo lapo formos plunksna. Jis gulėjo dešinėje galvos spėjamos vietos pusėje, kiek aukščiau griaučių, smaigaliu kojų link. Greičiausiai jis išjudintas iš savo vietos ir vargu ar priklauso vaikui, palaidotam suardytame kape 6.

Tirtame plote yra buvę kapų. Tai rodo nemažas pavienių žmonių kaulų kiekis ir kapas 6. Tačiau jie buvo dalinai ar visiškai suardyti statant namą ir tiesiant komunikacijas.

Vienintelė rasta įkapė – ietigalis. Įmoviniai ietigaliai karklo lapo formos plunksna atsiranda Vakarų Lietuvoje ir centrinėje Žemaitijoje II a., iki VII a. sutinkami retai. Vėliau plačiai paplito ir naudoti iki XII–XIII a.

Kapinyną apytikriai galima būtų datuoti viduriniuoju–vėlyvuoju geležies amžiumi. Tiksliau to padaryti negalima, nes yra mažai radinių ir visi jie buvo naudojami ilgą laikotarpį, išskyrus vieną profiliuotą ietigalį – V–VII a.

Archeologinius tyrinėjimus Šiaulių kapinyno teritorijoje Vaisių g. 16A kieme numatoma pratęsti kitais metais planuojamų žemės judinimo darbų vietose.

1 pav. Archeologiniai tyrimai Šiaulių kapinyne: 1 – 2007 m. ištirtos perkasos. A. Šapaitės brėž.

Fig. 1. The excavations at Šiauliai cemetery: 1 – the trenches excavated in 2007.

Šiauliai cemetery

In 2007 an excavation was conducted in the vicinity of the house under reconstruction at Vaisių St. 16A in the territory of Šiauliai cemetery (North Lithuania, the city of Šiauliai). 2 trenches (a total area of 24.5 m^2) were excavated and 1 disturbed burial was discovered. The investigated area contained many human bones from burials disturbed in erecting the building and laying utility lines. 1 iron socketed spearhead was found among them. The cemetery dates to the Middle – Late Iron Age.